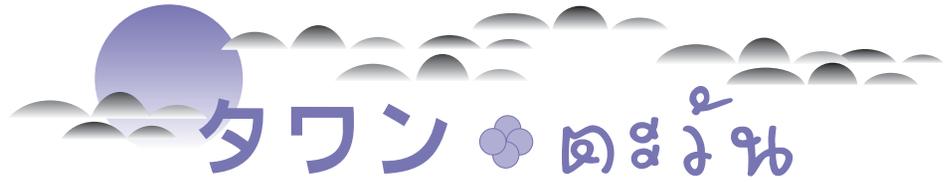




JAPAN FOUNDATION



国際交流基金/バンコク日本文化センター日本語部ニュース

ฉบับที่ 49 ตุลาคม 2552

バンコク日本文化センター

2009年10月第49号

Japanese Language Department The Japan Foundation, Bangkok 10th Floor, SermitTower, Sukhumvit 21 Road, Bangkok 10110 Thailand TEL : 0-2261-7500-4 FAX : 0-2261-7505  
ฝ่ายภาษาญี่ปุ่น เจแปนฟาว์นเดชัน กรุงเทพฯ 国際交流基金/バンコク日本文化センター日本語部 http://www.jfbkk.or.th เจแปนฟาว์นเดชัน 国際交流基金 http://www.jpf.go.jp/

สารบัญ

หน้า

บทความพิเศษ

: การสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่นแบบใหม่ 2

รายงานกิจกรรมของเจแปนฟาว์นเดชันและเจแปนฟาว์นเดชัน กรุงเทพฯ

- คอร์สอบรมภาษาญี่ปุ่นครั้งที่ 37 9
- กิจกรรมที่ระลึกในการเปิดให้บริการห้องสมุดภายหลังปิดปรับปรุง 10
- สัมมนาการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นครั้งที่ 1 ประจำปี 2552 11
- อบรมภาษาญี่ปุ่นสัญจร - ภาคเหนือ ตะวันออกเฉียงเหนือและใต้ 12
- การประกวดสุนทรพจน์ครั้งที่ 36 13
- ทักษะศึกษา ณ ประเทศญี่ปุ่นโดยทุน The Japan Foundation 14

บทความผู้เชี่ยวชาญ

: จะสอนวิชาเลือกภาษาญี่ปุ่นในโรงเรียนมัธยมศึกษาอย่างไร 15

แฟ้มข่าวสาร

- ประกาศรับสมัครทุนเจแปนฟาว์นเดชันประจำปี 2553 18

แนะนำกิจกรรมภาษาญี่ปุ่น

- โครงการ "การอบรมการเรียนภาษาญี่ปุ่นเพื่อมัคคุเทศก์ ครั้งที่ 2" 19
- สัมมนาชมรมครูภาษาญี่ปุ่นภาคเหนือครั้งที่ 1 ประจำปี 2552 20

เก่าไป ใหม่มา 20

ลานสัมพันธะโกโกะ 22

แนะนำสื่อการสอน 23

目次

ページ

卷頭記事 :

「新しい日本語能力試験について」 2

JF・JFBKK事業報告 :

- ◎第37回日本語教育研修会 実施報告 9
- ◎JFBKK改装記念イベント 実施報告 10
- ◎第1回日本語教育セミナー 実施報告 11
- ◎地方研修 実施報告 12
- ◎第36回日本語弁論大会 13
- ◎日本語学習者訪日研修(高校生)参加報告 14

JF 専門家寄稿

「<中等機関> 選択科目の日本語をどう教えるか」 15

情報ファイル

- ◎2010年度公募プログラムのお知らせ 18

各地の活動紹介

- ◎第2回日本語ガイドセミナー 19
- ◎北部タイ日本語教師会第1回例会 20

スタッフ紹介 20

あきこの広場 22

教材紹介 23

## การสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่นแบบใหม่

### 新しい日本語能力試験について

Masahiro UEKI

นักวิจัย Center for Japanese-Language Testing เจแปนฟาวน์เดชัน

国際交流基金 日本語試験センター  
研究員 植木 正裕

### ที่มา

ข้อสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่นเป็นสิ่งที่อยู่ในความสนใจของครูผู้สอนและผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นเป็นอย่างมาก และตั้งแต่ปีหน้าเป็นต้นไป ข้อสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่นจะมีการเปลี่ยนแปลงเป็นรูปแบบใหม่ ซึ่งได้มีการเผยแพร่ “คู่มือการสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่นแบบใหม่” และ “ตัวอย่างข้อสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่นแบบใหม่” บนเว็บไซต์ของการสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่น (<http://www.jlpt.jp/>) ไว้เรียบร้อยแล้ว สำหรับรายละเอียดต่างๆ ท่านสามารถหาอ่านได้ในคู่มือและตัวอย่างข้อสอบ ในบทความนี้จะขอกล่าวถึงส่วนที่มีการเปลี่ยนแปลงในข้อสอบแบบใหม่

ส่วนที่มีการปรับเปลี่ยนในข้อสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่นแบบใหม่ (ต่อไปจะขอเรียกว่า “ข้อสอบแบบใหม่”) มีอยู่ทั้งหมด 4 เรื่องดังนี้

1. มีการวัดความสามารถในการสื่อสารเพื่อให้ภารกิจสำเร็จลุล่วง
2. มีการเพิ่มระดับจากเดิมที่มีอยู่ 4 ระดับมาเป็น 5 ระดับ
3. มีการปรับเทียบคะแนนการสอบ
4. มีการเผยแพร่ “Can-do List ของข้อสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่น” (ชื่ออย่างไม่เป็นทางการ)

ต่อจากนี้จะขออธิบายรายละเอียดของการปรับเปลี่ยนในแต่ละเรื่อง

### จุดที่ปรับเปลี่ยน

#### (1) การวัดความสามารถในการสื่อสารเพื่อให้ภารกิจสำเร็จลุล่วง

ข้อสอบเดิมที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน จะมีข้อสอบที่เป็นการวัดความรู้ตัวภาษาอย่าง 文字・語彙 (ตัวอักษร・คำศัพท์) 文法 (ไวยากรณ์)

### 《はじめに》

日本語能力試験は、日本語を教える方にとっても、日本語を学ぶ方にとっても、非常に関心の高いものだと思います。その日本語能力試験が来年から新しい試験に変わります。日本語能力試験ホームページ (<http://www.jlpt.jp/>) では、『新しい「日本語能力試験」ガイドブック』と『新しい「日本語能力試験」問題例集』がすでに公開されています。詳しくはガイドブックや問題例集をご覧くださいと思いますが、ここでは新しい試験で何が変わるのかということを中心に紹介したいと思います。

新しい日本語能力試験 (以下、新試験) の改定のポイントは四つあります。

- (1) 課題遂行のための言語コミュニケーション能力を測ります
- (2) レベルを4段階から5段階に増やします
- (3) 「得点等化」を行います
- (4) 『日本語能力試験 Can-do リスト』 (仮称) を公開します

以下では、それぞれのポイントについて詳しく紹介していきます。

### 《改定のポイント》

#### (1) 課題遂行のための言語コミュニケーション能力を測ります

現行試験には、文字・語彙や文法のように言語知識を測る部分と、読解や聴解のように運用能力を測る部

และข้อสอบที่วัดความสามารถในการใช้ภาษาอย่าง **読解** (การอ่าน) **聴解** (การฟัง) ในข้อสอบแบบใหม่ก็มีการวัดทั้งความรู้ตัวภาษาและความสามารถในการใช้ภาษาทั้งสองอย่างเช่นเดียวกัน แต่จะให้ความสำคัญกับความสามารถในการนำความรู้ตัวภาษาไปสื่อสารให้ได้ตามภารกิจที่ต้องการมากขึ้น

“ภารกิจ” ในที่นี้หมายถึง การพยายามที่จะรับส่งสารเพื่อให้จุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์บางอย่างสำเร็จลุล่วง เช่น “การฟังพยากรณ์อากาศเพื่อที่จะทราบสภาพอากาศของโตเกียวในวันพรุ่งนี้” ในภารกิจนั้น จะมีภารกิจที่จะต้องจำต้องใช้ภาษา เช่น การตอบจดหมายหรืออีเมลเพื่อต่อรองในทางธุรกิจ และภารกิจที่ไม่จำเป็นต้องใช้ภาษา เช่น การเดินทางโดยรถไฟ การซ่อมเครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ แต่ในข้อสอบแบบใหม่จะใช้ตัวภารกิจที่ใช้ภาษา โดยจะเป็นภารกิจที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ “การเรียน ” “การทำงาน ” “การดำรงชีวิต ” ที่มีความจำเป็นในการใช้ภาษาอย่างมากในสถานการณ์ทั้ง 3 แบบ

ขอย้อนกลับไปตัวอย่าง “การฟังพยากรณ์อากาศเพื่อที่จะทราบสภาพอากาศของโตเกียวในวันพรุ่งนี้” เพื่ออธิบายเกี่ยวกับการนำความรู้ตัวภาษาที่จำเป็นไปใช้เพื่อให้ภารกิจที่ต้องการสำเร็จลุล่วงอันดับแรก ต้องมีความรู้เรื่องศัพท์เกี่ยวกับสภาพอากาศ เช่น 「晴れ」「くもり」「雨」 และจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างประโยค เช่น 「午前は晴れますが、午後は雨が降るかもしれません」 นอกจากนี้ยังจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับลำดับในการนำเสนอการพยากรณ์อากาศว่าจะมีการอธิบายตามลำดับดังนี้ “สภาพอากาศของวันนี้” “สภาพอากาศของวันพรุ่งนี้” “อุณหภูมิ” “เปอร์เซ็นต์ที่ฝนจะตก” และในการพยากรณ์อากาศจะมีข้อมูลต่างๆ มากมาย ผู้สอบจะต้องสามารถฟังแยกแยะข้อมูลที่เป็นสภาพอากาศของ “วันพรุ่งนี้” ของ “โตเกียว” ได้

นอกจากนี้ในชีวิตประจำวันไม่ใช่มีเพียงการอ่านและการฟังเท่านั้น ยังมี การเขียนและการพูด เช่น “การตกลงนัดหมายกันทางอีเมลหรือทางโทรศัพท์” ในการที่จะทำให้ภารกิจบรรลุตามที่ต้องการจะต้องมีความรู้ทางด้านภาษาและความสามารถในการใช้ภาษาว่าจะถ่ายทอดเนื้อหาเช่นไร และควรจะใช้สำนวนใด ในข้อสอบแบบใหม่ก็จะมีเรื่องการเขียนและการพูดด้วย แต่วิธีการตอบจะเป็นรูปแบบ mark sheet ที่ให้เลือกตัวเลือกเช่นเดียวกับข้อสอบปัจจุบัน จะไม่มีข้อสอบที่วัดความสามารถโดยให้เขียนหรือพูดเอง

## (2) การเพิ่มระดับจากเดิมที่มีอยู่ 4 ระดับ มาเป็น 5 ระดับ

ที่ผ่านมามีเสียงจากผู้ที่ยอมรับระดับ 3 เข้ามาค่อนข้างหนาหูว่า “สอบผ่านระดับ 2 ได้ยาก” เพื่อแก้ไขสถานการณ์นี้ ได้มีการเพิ่มระดับอีก 1 ระดับระหว่างระดับ 2 กับระดับ 3 โดยจากปัจจุบันที่มี 4 ระดับ (ระดับ 1 2 3 และ 4) เป็น 5 ระดับ สำหรับระดับ 5 ระดับของข้อสอบแบบใหม่นี้จะเรียกว่า N1 N2 N3 N4 N5 ตัว N ในชื่อระดับนั้นหมายถึง 「日本語 (日本語)」 「New (新しい)」

分があります。新試験でも、言語知識と運用能力の両方を測りますが、言語知識を利用してコミュニケーション上の課題を遂行する能力という運用能力をより重視します。

ここでいう「課題」とは、たとえば、「天気予報を聞いて、東京の明日の天気を知る」のように、何らかの目標や目的を達成するために、積極的に取り組むものを言います。課題には、手紙やメールなどへの返事、ビジネスでの交渉のように言語を使う課題もあれば、電車での移動、機械の修理のように言語を使わない課題もありますが、新試験では言語を使って遂行する課題を扱います。また、課題としては、「学習」「就業」「生活」という三つの状況の中で、取り組む必要が高そうな課題を扱います。

では、課題遂行のために必要な言語知識や運用能力について、「東京の明日の天気を知る」の例に戻って具体的に考えてみます。まず、「晴れ」「くもり」「雨」などの天気を表わす語や、「午前は晴れますが、午後は雨が降るかもしれません」のような文の構造に関する知識が必要です。また、天気予報では、今日の天気、明日の天気、気温、降水確率の順で説明がされるというように、話の流れに関する知識も必要です。さらに、予報で取り上げられるたくさんの情報の中から、「東京」の「明日」の天気の情報だけを聞き取ることも必要です。

また、現実の課題の中には、読んだり聞いたりするだけでなく、「メールや電話で待ち合わせの相談をする」のように、書いたり話したりしないと達成できない課題もあります。そのような課題では、どのような内容を伝えないといけないうか、どのような表現で伝えればいいのか、などの言語知識と運用能力が必要になります。新試験でもこのような課題を扱うことはありますが、解答方法については現行試験と同様、選択枝によるマークシート方式で行います。また、書いたり話したりする能力を直接測る試験科目はありません。

## (2) レベルを4段階から5段階に増やします

これまで、3級に合格した人から「なかなか2級に合格できない」という声が多く聞かれていました。このような状況に対応するため、現行試験の4段階 (1級、2級、3級、4級) に対して、2級と3級の間に新しく1段階増やして5段階にします。新試験の5段階は、N1、N2、N3、N4、N5と呼びます。レベ



ในระดับ N4 และ N5 จะเป็นข้อสอบวัดว่าสามารถเข้าใจภาษาญี่ปุ่นขั้นพื้นฐานที่เรียนมาในห้องเรียนได้เท่าไร ส่วนระดับ N1 และ N2 จะเป็นข้อสอบวัดว่าสามารถเข้าใจภาษาญี่ปุ่นที่ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ในสังคมได้มากน้อยเท่าไร สำหรับระดับ N3 ซึ่งเพิ่มเข้ามาใหม่นั้นจะเป็นระดับของผู้ที่ “สามารถเข้าใจภาษาญี่ปุ่นที่ใช้ในชีวิตประจำวันได้ในระดับหนึ่ง” ซึ่งเป็นระดับที่เปรียบเหมือนเป็น “สะพานเชื่อม” ระหว่าง N1 และ N2 ที่วัดความเข้าใจ “ภาษาญี่ปุ่นที่ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ในวงกว้าง” กับระดับ N4 และ N5 ที่วัดความเข้าใจ “ภาษาญี่ปุ่นขั้นพื้นฐาน”

เมื่อเทียบระดับของข้อสอบแบบใหม่กับข้อสอบปัจจุบันจะเป็นดังนี้

N1	วัดตั้งแต่ระดับ 1 ของข้อสอบปัจจุบันถึงระดับที่ค่อนข้างสูงขึ้นไปอีก เกณฑ์การสอบผ่านจะเทียบเท่ากับข้อสอบระดับ 1 ในปัจจุบัน
N2	ระดับเทียบเท่ากับข้อสอบระดับ 2 ในปัจจุบัน
N3	ระดับระหว่างข้อสอบระดับ 2 และระดับ 3 ในปัจจุบัน (ระดับใหม่)
N4	ระดับเทียบเท่ากับข้อสอบระดับ 3 ในปัจจุบัน
N5	ระดับเทียบเท่ากับข้อสอบระดับ 4 ในปัจจุบัน

ในเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดของแต่ละระดับ จะแสดงผลทักษะ 2 ด้าน คือ “การอ่าน” และ “การฟัง” ว่าผู้ที่สอบผ่าน “มีความสามารถทำอะไรได้”

ระดับ	เกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด
N1	<p>สามารถเข้าใจภาษาญี่ปุ่นที่ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ในวงกว้างได้</p> <p>[การอ่าน] - อ่านบทความ บทวิจารณ์ในหนังสือพิมพ์ที่เขียนเกี่ยวกับหัวเรื่องต่างๆ ในวงกว้างหรือข้อความที่เป็นแนวตลก มีความซับซ้อน มีความเป็นนามธรรมสูง แล้วสามารถเข้าใจโครงสร้างและเนื้อหาได้</p> <p>- อ่านเรื่องที่มีหัวข้อหลากหลายและมีเนื้อหาลึกซึ้งแล้วสามารถเข้าใจลำดับเนื้อเรื่องและรายละเอียดของสิ่งที่ต้องการสื่อในสำนวน</p> <p>[การฟัง] - ฟังบทสนทนา ข่าว การบรรยายที่มีเรื่องราวในสถานการณ์ต่างๆ โดยมีระดับความเร็วในการพูดที่เป็นธรรมชาติ แล้วสามารถเข้าใจลำดับเนื้อเรื่อง เนื้อหา ความสัมพันธ์ของบุคคลและโครงสร้างความเป็นมาของเนื้อหาอย่างละเอียดและจับประเด็นได้</p>
N2	สามารถเข้าใจภาษาญี่ปุ่นที่ใช้ในสถานการณ์ชีวิตประจำวันได้ และสามารถเข้าใจภาษาญี่ปุ่นที่ใช้ในสถานการณ์ในวงกว้างได้ในระดับหนึ่ง

ル名のNは、「Nihongo (日本語)」「New (新しい)」を表しています。

N 4 と N 5 では、主に教室内で学ぶ基本的な日本語がどのぐらい理解できるかを測ります。N 1 と N 2 では、社会の幅広い場面で使用される日本語がどのぐらい理解できるかを測ります。そして、新しく設ける N 3 は、「日常的な場面で使われる日本語をある程度理解することができる」レベルにあたります。「幅広い場面での日本語」の理解を測る N 1、N 2 と、教室内で学ぶ「基本的な日本語」の理解を測る N 4、N 5 の、「橋渡し」のレベルという位置づけです。

現行試験の級と、新試験のレベルの対応は次のようになります。

N 1	現行試験の 1 級よりやや高めレベルまで測れるようになります。 合格ラインは現行試験の 1 級とほぼ同じです。
N 2	現行試験の 2 級とほぼ同じレベルです。
N 3	現行試験の 2 級と 3 級の間のレベルです。(新設)
N 4	現行試験の 3 級とほぼ同じレベルです。
N 5	現行試験の 4 級とほぼ同じレベルです。

また、各レベルの認定の目安については、「読む」「聞く」という二つの言語行動について、「何ができるか」というかたちで表されています。

レベル	認定の目安
N1	<p>幅広い場面で使われる日本語を理解することができる</p> <p>【読む】・幅広い話題について書かれた新聞の論説、評論など、論理的にやや複雑な文章や抽象度の高い文章などを読んで、文章の構成や内容を理解することができる。</p> <p>・さまざまな話題の、内容に深みのある読み物を読んで、話の流れや詳細な表現意図を理解することができる。</p> <p>【聞く】・幅広い場面における、自然なスピードの、まとまりのある会話やニュース、講義を聞いて、話の流れや内容、登場人物の関係や内容の論理構成などを詳細に理解したり、要旨を把握することができる。</p>
N2	日常的な場面で使われる日本語の理解に加え、より幅広い場面で使われる日本語をある程度理解することができる

ระดับ	เกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด
N2	<p>[การอ่าน] - อ่านบทความที่มีประเด็นชัดเจนอย่างเช่นบทความในหนังสือพิมพ์หรือนิตยสารที่เขียนเกี่ยวกับหัวข้อต่างๆ ในวงกว้าง หรือคำอธิบายหรือบทวิจารณ์ต่างๆ แล้วสามารถเข้าใจเนื้อหาของบทความได้</p> <p>- อ่านเรื่องที่มีหัวข้อทั่วไป แล้วสามารถเข้าใจลำดับเนื้อเรื่องและสิ่งที่ต้องการสื่อในสำนวน</p> <p>[การฟัง] - ฟังบทสนทนา ข่าว ที่มีเรื่องราวในสถานการณ์ต่างๆ รวมทั้งสถานการณ์ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยมีระดับความเร็วในการพูดที่เป็นธรรมชาติ แล้วสามารถเข้าใจลำดับเนื้อเรื่อง เนื้อหาความสัมพันธ์ของบุคคลและจับประเด็นได้</p>
N3	<p>สามารถเข้าใจภาษาญี่ปุ่นที่ใช้ในชีวิตประจำวันได้ในระดับหนึ่ง</p> <p>[การอ่าน] - อ่านบทความที่มีเนื้อหาเป็นรูปธรรมที่เป็นหัวเรื่องเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน แล้วสามารถเข้าใจได้</p> <p>- สามารถจับใจความคร่าวๆ ของข้อมูลที่มาจากหัวข้อข่าว เป็นต้น</p> <p>- หากให้ข้อความที่ใช้สำนวนอีกแบบหนึ่ง จะสามารถเข้าใจใจความสำคัญของข้อความที่พบเห็นในชีวิตประจำวันที่ค่อนข้างมีความยากได้</p> <p>[การฟัง] - ฟังบทสนทนาที่เป็นเรื่องราวในชีวิตประจำวัน โดยมีระดับความเร็วในการพูดที่ใกล้เคียงกับระดับธรรมชาติ แล้วสามารถพอจะเข้าใจเนื้อหา รวมทั้งความสัมพันธ์ของบุคคลได้</p>
N4	<p>สามารถเข้าใจภาษาญี่ปุ่นขั้นพื้นฐานได้</p> <p>[การอ่าน] - อ่านเรื่องที่ใกล้ตัวในชีวิตประจำวันเขียนด้วยคำศัพท์และคตินิจขั้นพื้นฐานแล้วเข้าใจ</p> <p>[การฟัง] - ฟังบทสนทนาในชีวิตประจำวันฟังดูอย่างช้าๆ แล้วพอจะเข้าใจ</p>
N5	<p>สามารถเข้าใจภาษาญี่ปุ่นขั้นพื้นฐานได้ในระดับหนึ่ง</p> <p>[การอ่าน] - อ่านวลี ประโยคหรือข้อความที่เขียนด้วยอีระนะนะ คะตะคะนะและคตินิจขั้นพื้นฐาน ใช้ในชีวิตประจำวัน แล้วเข้าใจ</p> <p>[การฟัง] - ฟังบทสนทนาสั้นๆ ที่พูดอย่างช้าๆ ในสถานการณ์ที่มักพบเห็นในชีวิตประจำวันอย่างเช่นในห้องเรียนหรือสถานการณ์ใกล้ตัว แล้วพอจะจับข้อมูลที่สำคัญได้</p>

### (3) การเปรียบเทียบคะแนนการสอบ

เนื่องจากข้อสอบที่ออกมาทุกครั้งจะไม่เหมือนกัน ความยากง่ายของข้อสอบก็จะแปรผันไปทุกครั้ง ไม่ว่าจะระมัดระวังในการออกข้อสอบอย่างไรก็ตาม คะแนนที่ได้ก็จะผันไปไปตามความยากง่ายของข้อสอบ

ดังนั้น ข้อสอบแบบใหม่จะใช้ “การเปรียบเทียบคะแนนการสอบ”

レベル	にんてい めやす 認定の目安
N2	<p>【読む】・幅広い話題について書かれた新聞や雑誌の記事・解説、平易な評論など、論旨が明快な文章を読んで文章の内容を理解することができる。</p> <p>• 一般的な話題に関する読み物を読んで、話の流れや表現意図を理解することができる。</p> <p>【聞く】・日常的な場面に加えて幅広い場面で、自然に近いスピードの、まとまりのある会話やニュースを聞いて、話の流れや内容、登場人物の関係を理解したり、要旨を把握したりすることができる。</p>
N3	<p>日常的な場面で使われる日本語をある程度理解することができる</p> <p>【読む】・日常的話題について書かれた具体的な内容を表す文章を、読んで理解することができる。</p> <p>• 新聞の見出しなどから情報の概要をつかむことができる。</p> <p>• 日常的な場面で目に触れる範囲の難易度がやや高い文章は、言い換え表現が与えられれば、要旨を理解することができる。</p> <p>【聞く】・日常的な場面で、やや自然に近いスピードのまとまりのある会話を聞いて、話の具体的な内容を登場人物の関係などとあわせてほぼ理解できる。</p>
N4	<p>基本的な日本語を理解することができる</p> <p>【読む】・基本的な語彙や漢字で書かれた日常生活の中でも身近な話題の文章を、読んで理解することができる。</p> <p>【聞く】・日常的な場面で、ややゆっくりと話される会話であれば、内容がほぼ理解できる。</p>
N5	<p>基本的な日本語をある程度理解することができる</p> <p>【読む】・ひらがなやカタカナ、日常生活で用いられる基本的な漢字で書かれた定型的な語句や文、文章を読んで理解することができる。</p> <p>【聞く】・教室や、身の回りなど、日常生活の中でもよく出会う場面で、ゆっくり話される短い会話であれば、必要な情報を聞き取ることができる。</p>

### (3) 「得点等化」を行います

試験問題は毎回異なるものが出題されるため、試験問題をどんなに慎重に作成しても、試験の難易度は毎回変化します。試験の得点も、難易度の影響を受けてしまいます。

そこで、新試験では、テスト理論の「等化」という

ของทฤษฎีการวัดและประเมินผลในการแสดงผลการสอบ โดยคะแนนที่ได้จะเป็นมาตรฐานการวัดที่ออกมาเหมือนกันทุกครั้ง

จากการที่คะแนนสอบไม่ผันไปตามความยากง่ายของข้อสอบ จะทำให้เกิดการตัดสินใจในการสอบผ่านหรือไม่ผ่านมีมาตรฐานและยุติธรรม นอกจากนี้มาตรฐานการวัดจะเหมือนเดิมทุกครั้ง จึงสามารถเปรียบเทียบคะแนนกับข้อสอบครั้งอื่นๆ ได้ และการที่เปรียบเทียบกับคะแนนสอบครั้งอื่นๆ ได้ ทำให้ผู้เรียนทราบถึงความสามารถของตนเองว่าพัฒนาไปมากน้อยแค่ไหน และยังสามารถกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ในระดับต่อไปได้อีกด้วย

#### (4) การเผยแพร่ “Can-do List ของข้อสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่น” (ชื่ออย่างไม่เป็นทางการ)

เพียงคะแนนสอบและเกณฑ์การตัดสินว่าสอบผ่านหรือไม่นั้น ไม่ทำให้ทราบได้ว่าผู้สอบนั้นสามารถใช้ภาษาญี่ปุ่นในเรื่องใดได้บ้าง ดังนั้นในการสอบแบบใหม่จะมีการเผยแพร่ “Can-do List ของข้อสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่น” (ชื่ออย่างไม่เป็นทางการ) ว่าผู้ที่สอบผ่านในแต่ละระดับสามารถใช้ภาษาญี่ปุ่นทำอะไรได้บ้าง

จากการดู List นี้ ผู้ที่สอบผ่านและบุคคลรอบข้างจะสามารถประมาณได้ว่าผู้ที่สอบผ่านในระดับนี้สามารถใช้ภาษาญี่ปุ่นทำอะไรได้บ้าง

List นี้กำลังอยู่ในระหว่างการจัดทำ ในที่นี้จะขอแนะนำส่วนหนึ่งที่เป็นตัวอย่างการระบุความสามารถให้เห็นอย่างเป็นรูปธรรม

การฟัง	ฟังการประกาศในโรงเรียน ในที่ทำงาน ในสถานที่สาธารณะ แล้วเข้าใจเนื้อหาคร่าวๆ ได้
การพูด	สามารถบอกความประสงค์และประสบการณ์ในตอนสัมภาษณ์งานพิเศษหรืองานได้อย่างละเอียด
การอ่าน	อ่านบทความในหนังสือพิมพ์หรือนิตยสารเกี่ยวกับหัวข้อที่สนใจ แล้วสามารถเข้าใจเนื้อหาได้
การเขียน	สามารถเขียนจดหมายหรืออีเมลเพื่อแสดงความรู้สึกขอบคุณหรือขอโทษได้

ในการเผยแพร่ List จะระบุระดับข้อสอบแบบใหม่พร้อมกับทักษะภาษาดังข้างต้นด้วย ซึ่งมีกำหนดการที่จะเผยแพร่ภายในปีงบประมาณ 2553

#### รูปแบบข้อสอบใหม่

เนื่องจากข้อสอบแบบใหม่มีวัตถุประสงค์ในการวัดความสามารถในการสื่อสารเพื่อให้ภารกิจสำเร็จลุล่วง จึงมีการปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมรูปแบบต่างๆ ในข้อสอบ ในที่นี้จะขอแนะนำรูปแบบที่มีการเพิ่มเติมเข้าไปใหม่ ซึ่งเป็นกรวัดทักษะการใช้ภาษาด้านการอ่านและการฟัง

方法によって、常に共通の尺度上の得点で試験結果を表すようにします。

これによって、試験の得点が難易度の影響を受けなくなるので、合否判定の基準が一定し、公平さが保たれます。また、尺度が共通なので、異なる回の試験の得点を比較することができます。さらに、試験の得点が比較できることで、学習者本人が自分の能力の伸びを確認したり、次の学習目標を設定することもできます。

#### (4) 『日本語能力試験 Can-do リスト』(仮称)を公開します

試験の得点や合否判定だけでは、日本語を使って具体的に何ができるのかがわかりません。そこで、新試験では、各レベルの合格者が、日本語を使用して実際にどのようなことができるか「考えているか」を、「日本語能力試験 Can-do リスト」(仮称)として公開します。

このリストを見ることで、合格者本人やまわりの人々が、このレベルの合格者は日本語を使って何ができそうかを推測することができます。

リストは現在作成中ですが、具体的な記述例として一部を紹介いたします。

聞く	学校や職場、公共の場所でのアナウンスを聞いて、大まかな内容が理解できる。
話す	アルバイトや仕事の面接などで、希望や経験を詳しく述べるができる。
読む	関心のある話題に関する新聞や雑誌の記事を読んで、内容が理解できる。
書く	感謝や謝罪、感情を伝える手紙やメールが書ける。

リスト公開時には、上のような言語行動と新試験のレベルを対応づけたかたちで公開します。「日本語能力試験 Can-do リスト」(仮称)は、2010年度中に公開する予定です。

#### 《新しい問題形式》

新試験では、課題遂行のための言語コミュニケーション能力を測るという目的のため、問題形式にもさまざまな変更が加えられました。ここでは、運用能力を測る読解と聴解について、新試験で新しく加わった問題形式について簡単に紹介します。

## ■ การอ่าน

จุดประสงค์ของการอ่านคือการรับข้อมูลบางอย่างจากบทอ่าน สำหรับ “การอ่าน” ในข้อสอบแบบใหม่จะตั้งโจทย์โดยอาศัยหลักการ 2 ประการ คือ “ประเภทของบทอ่าน” และ “วิธีการอ่าน”

อันดับแรก “ประเภทของบทอ่าน” จะใช้บทอ่านที่มีรูปแบบหลากหลายโดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวผู้สอบ ดังนี้

หัวข้อและเนื้อหา ของบทอ่าน	สิ่งที่เกี่ยวข้องกับการเรียน สิ่งที่ใช้จริงที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน สิ่งที่เกี่ยวข้องกับงาน เป็นต้น
ชนิดของ บทอ่าน	ข้อความอธิบาย ข้อความแสดงความคิดเห็น บทวิจารณ์ ความเรียง ข้อความประชาสัมพันธ์ ที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน เอกสารที่ใช้ในงาน
รูปแบบของ บทอ่าน	รูปแบบบทความทั่วไป การเขียนเป็นหัวข้อ ตาราง และกราฟ

ลำดับต่อไปจะขอกล่าวถึง “วิธีการอ่าน” ซึ่งมีอยู่ 4 แบบ ดังนี้

	บทอ่านทั้งหมด	บทอ่านบางส่วน
อ่านแบบเร็ว	A. อ่านทั้งหมดอย่างรวดเร็ว	B. อ่านบางส่วนอย่างรวดเร็ว
อ่านแบบละเอียด	C. อ่านทั้งหมดอย่างละเอียด	D. อ่านบางส่วนอย่างละเอียด

ผลจากการที่นำหลักการเหล่านี้มาพิจารณาโครงสร้างข้อสอบ ทำให้มีรูปแบบเพิ่มเติมขึ้นมาใหม่ 2 แบบคือ โจทย์ที่วัด “ความเข้าใจแบบบูรณาการ” กับโจทย์ที่ให้ “ค้นหาข้อมูล”

“ความเข้าใจแบบบูรณาการ” เป็นโจทย์ที่ให้เปรียบเทียบบทอ่านที่มีความสัมพันธ์กันหลายๆ บทและบูรณาการให้เป็นหนึ่งเดียว เช่น ข้อสอบประเภทที่ให้อ่านบทอ่าน 2 บทที่เขียนเรื่องเดียวกันจากจุดยืนที่แตกต่าง แล้วทำความเข้าใจจุดที่เหมือนและแตกต่างกันโดย “ประเภทบทอ่าน” จะมีบทอ่านหลายๆ รูปแบบ ส่วน “วิธีการอ่าน” ก็จะตรงกับ “A. อ่านทั้งหมดอย่างรวดเร็ว” และ “D. อ่านบางส่วนอย่างละเอียด”

“การค้นหาข้อมูล” เป็นโจทย์ที่ให้หาข้อมูลที่จำเป็นตามวัตถุประสงค์ เช่น การดูประกาศรับสมัครงานพิเศษ ผู้อ่านจะกวาดสายตาดูทั้งหมดเพื่อหาข้อมูลที่จำเป็น เช่น เงื่อนไขในการสมัคร จากนั้นจะหาข้อมูลที่เข้ากับเงื่อนไขของตน โดย “ประเภทบทอ่าน” จะเป็นรูปแบบ “ข้อความประชาสัมพันธ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน” และ “ข้อความที่เป็นหัวข้อหรือตาราง” ส่วน “วิธีการอ่าน” จะตรงกับ “A. อ่านทั้งหมดอย่างรวดเร็ว” และ “B. อ่านบางส่วนอย่างรวดเร็ว”

## ■ 読解

読解の目標は、テキストから何らかの情報を得ることです。新試験の「読解」では、「どのようなテキストから」「どのように情報を得るか」の二つの観点から課題を設定します。

まず「どのようなテキストから」については、受験者を取り巻く環境を考慮した上で、次のような多様なテキストを扱います。

テキストの 話題・内容	学習に関するもの、生活の中で目に触れる実用的なもの、仕事に関するものなど
テキストの 種類	説明文、意見文、評論、エッセイなど 生活場面で目にする連絡や案内、仕事で使われる文書など
テキストの 形式	一般的な文章形式、箇条書きや表など

次に「どのように情報を得るか」ですが、テキストの読み方には次の四つのタイプがあります。

	テキストの全体	テキストの一部
迅速に	A. 全体を迅速に読む	B. 一部を迅速に読む
注意深く	C. 全体を注意深く読む	D. 一部を注意深く読む

これらの観点を整理して問題構成を検討した結果、「統合理解」と「情報検索」という二つの問題形式が新しく加わりました。

「統合理解」は、関連がある複数のテキストを比較したり統合したりする問題です。たとえば、同じ話題について違う立場から書かれた二つのテキストを読んで、共通点や相違点を理解するような問題です。「どのようなテキストから」という観点ではさまざまなものが考えられますが、「どのように情報を得るか」という観点では「A. 全体を迅速に読む」「D. 一部を注意深く読む」に該当します。

「情報検索」は、テキストの中から、目的などに合わせて必要な情報を探し出す問題です。たとえば、アルバイトの募集広告に対して、全体をざっと見て募集条件などの必要な情報を探し出したり、自分の都合などに関係がある部分を突き止めて、自分の条件と比べたりするような問題です。「どのようなテキストから」という観点では、「生活場面で目にする連絡や案内」や、



## ■ การฟัง

การฟังคือกระบวนการที่ฟังคู่สนทนาคุยและทำความเข้าใจกับข้อมูลที่ได้มาโดยใช้ความรู้ทางด้านภาษาและความรู้เกี่ยวกับหัวเรื่องที่สนทนา รวมทั้งการใช้ทักษะการฟังเพื่อให้ได้ตามจุดประสงค์ที่ต้องการ ในการสื่อสารจริง ผู้ฟังไม่ได้เป็นผู้รับข้อมูลข่าวสารเพียงฝ่ายเดียว บทบาทของผู้ฟังนั้นจะแตกต่างกันตามสถานการณ์ เช่น หากเป็นการฟังวิทยุหรือฟังประกาศ ผู้ฟังจะฟังทำความเข้าใจในเนื้อหาที่ผู้พูดพูดมาเท่านั้น แต่ถ้าเป็นการสนทนากัน ผู้ฟังจะมีปฏิกิริยาทำทาง การโต้ตอบและมีการเปลี่ยนบทบาทมาเป็นผู้พูด ในข้อสอบแบบใหม่ จะไม่ใช่แค่ต้องทำความเข้าใจในเนื้อหาที่มีการพูดเท่านั้น ยังมีข้อสอบที่กำหนดบทบาทของผู้ฟังให้มีการโต้ตอบด้วย โดยเพิ่มรูปแบบใหม่เข้ามา 2 แบบคือ “การตอบอย่างฉับพลัน” กับ “สำนวนการพูดคุย”

“การตอบอย่างฉับพลัน” เป็นข้อสอบที่วัดว่าผู้สอบสามารถบอกได้อย่างรวดเร็วได้หรือไม่ว่าจะตอบสิ่งที่อีกฝ่ายกล่าวมาให้เหมาะสมได้อย่างไร ซึ่งจะเป็นบทบาทสนทนาสั้นๆ และจะมีตัวเลือกที่เป็นคำตอบแบบให้ฟังเสียง ผู้สอบจะต้องเลือกคำตอบที่เหมาะสม

“สำนวนการพูดคุย” เป็นข้อสอบวัดว่าผู้สอบสามารถบอกได้อย่างรวดเร็วหรือไม่ว่าสำนวนคำพูดใดที่เหมาะสมหรือเข้ากับสถานการณ์นั้น โดยเน้นสำนวนที่ซับซ้อนๆ ในการทักทาย การขอร้อง การขออนุญาต ซึ่งจะนำเสนอสถานการณ์โดยใช้เสียงในการอธิบายและใช้ภาพประกอบ ข้อสอบนี้จะแตกต่างจากข้อสอบฟังอื่นๆ ตรงที่เป็นรูปแบบให้เลือกบทพูดของผู้พูด ในการสนทนาจริง ผู้พูดจำเป็นต้องมีความสามารถที่จะแยกแยะได้ว่าบทพูดนั้นเข้ากับสถานการณ์ได้หรือไม่ ในข้อสอบแบบใหม่จึงมีรูปแบบข้อสอบการฟังที่เป็นโจทย์ให้เลือกบทพูดที่เหมาะสม



## กำหนดการต่อจากนี้

“คู่มือข้อสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่นแบบใหม่” ภาษาญี่ปุ่นได้มีการเผยแพร่เรียบร้อยแล้ว ต่อจากนี้จะมีกำหนดทำคู่มือฉบับภาษาอังกฤษสำหรับการจัดสอบนั้น เดือนธันวาคมปีนี้จะเป็นการจัดสอบวัดระดับในรูปแบบปัจจุบันเป็นครั้งสุดท้าย และเดือนกรกฎาคม ปีหน้า จะจัดสอบข้อสอบแบบใหม่ครั้งที่ 1 ซึ่งจะจัดสอบ 3 ระดับเท่านั้นคือระดับ N1-N3 และการสอบครั้งที่ 2 ซึ่งจัดในเดือนธันวาคม ปีหน้า จะจัดสอบทุกระดับตั้งแต่ระดับ N1-N5 การจัดสอบข้อสอบแบบใหม่นี้จะ

「箇条書きや表」などの形式が考えられます。「どのよう  
に情報を得るか」という観点では、「A. 全体を迅速  
に読む」「B. 一部を迅速に読む」に該当します。

## ■ 聴解

聴解とは、聞き手が話し手の発話を聞き、課題や目的に応じて、言語知識や話題に関する知識とそれらを利用する能力を合わせて使用しながら、情報を処理し、理解していく過程です。現実のコミュニケーションでは、聞き手は、一方的に情報を受け取るだけの受身的な存在ではありません。聞き手の役割は、状況によって様々に異なります。例えば、ラジオやアナウンスを聞く状況では、聞き手は話し手の発話の内容を理解するだけですが、対面で会話している状況では、聞き手にもあいづち、応答、話す順番の交替などが求められます。新試験では、発話の内容を理解するだけでなく、応答が求められる聞き手の役割を設定した問題として、「即時応答」と「発話表現」という二つの問題形式が新しく加わりました。

「即時応答」は、相手の発話にどのように応答するの  
がふさわしいかを即時に判断できるかどうかを問う問  
題です。短い発話と、それに対する応答の選択枝が音  
声で示されて、相手の発話への応答としてふさわしい  
ものを選択します。

「発話表現」は、場面や状況にふさわしい発話を即  
時に判断できるかどうかを問う問題です。挨拶・依  
頼・許可求めなどのよく使われる表現を主に扱ってい  
ます。場面や状況は、音声による状況説明とイラスト  
で示されます。この問題は聴解の他の問題とは異なり、  
話し手の発話を選択する形式となっています。実際の  
コミュニケーションでは、発話が場面や状況に合っ  
ているかどうか判断することも必要な力だと考えられま  
すので、新試験では、適切な発話を選択枝から選ぶと  
いう問題形式を聴解問題として設けました。

## ◆ 今後の予定

『新しい「日本語能力試験」ガイドブック』はすで  
に公開されましたが、今後、英語版も作成する予定  
です。試験の実施については、今年12月に現行試験とし  
ては最後の日本語能力試験が実施され、来年7月に  
第1回の新試験が実施されます。来年7月の第1回新  
試験は、N1からN3までの3レベルのみ実施されま  
す。来年12月の第2回試験からは、N1からN5ま

จัดขึ้นทุกปี ปีละ 2 ครั้ง ทุกเดือนกรกฎาคมและเดือนธันวาคม อนึ่ง ในต่างประเทศ บางประเทศหรือบางท้องถิ่นที่ไม่มีการจัดสอบในเดือน กรกฎาคม อย่างไรก็ตามจะพยายามให้มีการจัดสอบในหลายประเทศ หรือหลายท้องถิ่น สำหรับรายละเอียดโปรดดูเว็บไซต์ของการสอบวัด ระดับภาษาญี่ปุ่น

で全レベルが実施され、毎年7月と12月の2回実施になります。ただし、海外では7月の試験を実施しない国・地域があります。できるだけ多くの国・地域で実施する予定ですが、詳しいことは日本語能力試験ホームページをご覧ください。



# รายงานกิจกรรมของเจแปนฟาวน์เดชันและ เจแปนฟาวน์เดชัน กรุงเทพฯ

## JF · JFBKK 事業報告

### คอร์สอบรมภาษาญี่ปุ่นครั้งที่ 37

第37回日本語教育研修会 実施報告

เจแปนฟาวน์เดชัน กรุงเทพฯ ได้จัดคอร์สอบรมภาษาญี่ปุ่นครั้งที่ 37 ขึ้นระหว่างวันจันทร์ที่ 20 เมษายน ถึงวันศุกร์ที่ 1 พฤษภาคม 2552 รวม 2 สัปดาห์ ในสัปดาห์แรกมี 2 คอร์สคือ คอร์สวิธีการสอน ① และคอร์สภาษาญี่ปุ่น ส่วนสัปดาห์หลังเป็นคอร์สวิธีการสอน ②

#### คอร์สวิธีการสอน ① หัวข้อในครั้งนี่คือ

“วิธีการใช้สื่อต่างๆ เพื่อสร้างสีสันในการเรียนการสอนขั้นต้น” วิทยากรได้แนะนำสื่อและวิธีการใช้สื่อต่างๆ เพื่อให้การเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นสนุกสนานและน่าสนใจมากขึ้น และในท้ายการอบรมมีชั่วโมงสาธิตการสอนเพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันด้วย

คอร์สภาษาญี่ปุ่น หัวข้อในครั้งนี่คือ “การพัฒนาศักยภาพภาษาญี่ปุ่นเพื่อใช้ในงานโรงเรียนให้กับครูผู้สอน” สำหรับครูชาวไทยที่สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายมักจะประสบปัญหาเกี่ยวกับภาษาญี่ปุ่นที่ใช้ในการต้อนรับผู้ที่มาเยือนในโครงการแลกเปลี่ยนกับโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายของญี่ปุ่น หรือการจัดทำแผ่นพับประชาสัมพันธ์โรงเรียนสำหรับแจกให้กับแขกชาวญี่ปุ่นที่มาเยี่ยมโรงเรียน เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ในคอร์สนี้จึงจัดเนื้อหาเพื่อเพิ่มพูนศักยภาพให้ครบทั้ง 4 ด้านคือ “ฟัง พูด อ่าน เขียน” พร้อมกับได้ทดลองคิดและเขียนภาษาญี่ปุ่นที่คิดว่าจำเป็นต้องใช้ในโรงเรียน เช่นแผ่นพับประชาสัมพันธ์โรงเรียน คำอธิบายรายละเอียดโปรแกรมงานต้อนรับแขกที่มาเยือนโรงเรียน ใบประกาศรับอาสาสมัครชาวญี่ปุ่นเพื่อมาช่วยสอน เป็นต้น

คอร์สวิธีการสอน ② ในคอร์สนี้มีอาจารย์สอนภาษาญี่ปุ่นจาก



国際交流基金バンコク日本文化センター (JFBKK) では、2009年4月20日(月)から5月1日(金)までの2週間、第37回日本語教育研修会(通称「集中研修」)を開催しました。前半の5日間は「教授法コース①」と「日本語コース」、後半の5日間は「教授法コース②」を実施

しました。

「教授法コース①」では「授業を生き生きさせるリソースの活用—初級授業を中心に—」と題し、教科書授業を活性化させるリソース(補助教材)とその活用方法の紹介とともに受講者による模擬授業を行いました。

「日本語コース」は「学校で使用する日本語—日本語教師の翻訳力と話す力を高める—」をテーマに実施しました。高校で教えるタイ人教師にとって、日本の高校との交流プログラムや日本人ゲストが学校を訪問する際に配布する日本語パンフレットの準備、日本語による応対等には苦慮しているという声をよく耳にします。そのため、この研修では「話す」「聞く」「読む」「書く」の能力を総合的に身につけるとともに、学校案内のパンフレット、学校訪問者歓迎行事での進行のことば、日本人ボランティア募集案内など各学校で実際に必要な日本語を学習しました。

「教授法コース②」には、周辺国のラオス、カンボジ